

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2018**

Psicologia i sociologia

Sèrie 1

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dues parts:

- **PRIMERA PART:** Comentari de text (A). Aquesta part val 4 punts.
- **SEGONA PART:** Escolliu UNA de les dues opcions (B1 o B2). Responeu a TRES de les cinc qüestions que es proposen en l'opció escollida. Indiqueu clarament quines heu escollit. En cas que respongueu a més de tres qüestions, només es valoraran les tres primeres. Aquesta part val 6 punts.

PRIMERA PART (A): comentari de text

Llegiu el text següent i contesteu les qüestions plantejades a continuació.

L'alternativa que proposa X és la de l'aprenentatge per observació de models o modelatge. És a dir, les persones aprenen conductes observant o imitant les altres persones. Una idea que X prioritza és la del reforç vicari o indirecte. És a dir, no és indispensable el reforç directe perquè una conducta s'instauri en el subjecte; aquest reforç es pot dispensar al model que l'individu vol emular. Si el reforç vicari és positiu, la conducta serà executada; si el reforç vicari és aversiu, el subjecte l'aprendrà però no l'executarà. En nombrosos experiments, X va destacar que aquest reforç vicari pot condicionar no solament conductes, sinó també reaccions emocionals.

Adaptació i traducció fetes a partir del text de
Maria FORNS, Teresa KIRCHNER i Mercedes TORRES.

Principales modelos de evaluación psicológica. Barcelona: L'Estudi d'en Llop, 1991

1. Digueu a quin corrent de la psicologia pertany aquest text i expliqueu-ne breument l'objecte d'estudi.

[1 punt]

El text pertany al corrent del conductisme.

L'objecte d'estudi del conductisme són les conductes observables i els mecanismes de l'aprenentatge.

2. Esmenteu el nom de la teoria i l'autor que la va proposar.

[1 punt]

Aprenentatge per observació, teoria de l'aprenentatge social o modelatge.

L'autor d'aquesta teoria és Albert Bandura.

3. Resumiu-ne breument els principis teòrics.

[1 punt]

Bandura afirma que les persones aprenen a partir de l'observació de la conducta dels altres. L'esquema bàsic és una persona (subjecte) que observa una altra persona (model). El subjecte observa el model perquè l'atreu, ja sigui perquè és semblant al subjecte o perquè és atractiu. L'observació produeix un efecte de modelatge, és a dir, el subjecte imita la persona que fa de model.

4. Citeu la frase del text que mostra que aquest model teòric va representar una evolució respecte de les teories anteriors.

[1 punt]

«... no és indispensable el reforç directe perquè una conducta s'instauri en el subjecte.»

SEGONA PART (B1)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

1. En la taula següent s'esmenten diferents àrees d'estudi de la psicologia. Empleneu les caselles de la columna de la dreta amb el nom de la branca de la psicologia que té com a objecte d'estudi cadascuna d'aquestes àrees.

[2 punts: 0,5 punts per cada casella]

<i>Àrees d'estudi de la psicologia</i>	<i>Branca de la psicologia</i>
La conducta humana en laboratoris mitjançant experiments en els quals es controlen totes les variables	Psicologia experimental
La variació de la conducta humana segons l'edat, des de la conducta del nadó fins a la de la persona adulta, i també durant el procés d'envelliment	Psicologia evolutiva
El tractament dels trastorns i les malalties mentals mitjançant un diagnòstic i una teràpia	Psicologia clínica
La conducta de les persones en relació amb els altres, els conflictes dels grups i també la conducta de diversos col·lectius (com ara una societat o un grup d'amics)	Psicologia social

2. Responen a les qüestions següents:

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

- a) Esmenteu DOS trastorns de personalitat.

Depressió, ansietat, fòbies, trastorn obsessivocompulsiu (TOC), anorèxia nerviosa, bulímia nerviosa.

- b) Anomeneu DUES glàndules del sistema endocrí.

Glàndula tiroide, glàndules suprarenals, glàndules sexuals.

- c) Esmenteu DUES necessitats fisiològiques de l'ésser humà.

Menjar, beure, dormir, tenir relacions sexuals...

- d) Anomeneu DOS tipus de memòria.

Memòria a curt termini, memòria a llarg termini, memòria sensorial.

3. A la taula següent s'esmenten diverses escoles de la psicologia. Empleneu les columnes amb el nom d'un representant de cada escola i l'aportació que ha fet a la psicologia. Per a fer-ho, utilitzeu els termes que teniu a continuació.

[2 punts: 0,25 punts per cada casella]

Chomsky, conducta observable, estructures mentals, lleis de la percepció,
sensació i percepció, Skinner, Wertheimer, Wundt

<i>Escola</i>	<i>Representant</i>	<i>Aportació</i>
Estructuralisme	Wundt	sensació i percepció
Gestaltisme	Wertheimer	lleis de la percepció
Conductisme	Skinner	conducta observable
Cognitivisme i constructivisme	Chomsky	estructures mentals

4. Relacioneu el nom de les parts del sistema nerviós que apareixen a la columna de l'esquerra amb la funció que exerceixen, que apareix a la columna de la dreta. Per fer-ho, escriviu a les caselles de sota la lletra que pertoca a cada número.

[2 punts: 0,5 punts per cada relació]

<i>Parts del sistema nerviós</i>	<i>Funcions</i>
1. Sistema nerviós central	a. Estimula el cos i el prepara per a afrontar una situació d'emergència (augmenta la tensió arterial i la freqüència dels batecs del cor, etc.)
2. Sistema nerviós perifèric	b. Actua com a centre de control i de coordinació de l'organisme
3. Sistema nerviós simpàtic	c. És responsable de les funcions corporals quan el cos està en repòs (estimula la digestió, activa diversos processos metabòlics, ens ajuda a relaxar-nos, etc.)
4. Sistema nerviós parasimpàtic	d. Actua com a transmissor d'estímuls des del medi extern als centres nerviosos, i des dels centres nerviosos dona ordres als òrgans efectors

1. **b**

2. **d**

3. **a**

4. **c**

5. Definiu els termes que hi ha a continuació:

[2 punts: 0,5 punts per cada definició]

- a) **Conducta assertiva:** Consisteix a expressar els interessos, les creences, les opinions i els desitjos d'una manera honrada, sense sentiment de culpa i sense perjudicar ni agredir els desitjos, els interessos o els drets dels altres.
- b) **Conducta agressiva:** Consisteix a defensar els propis interessos i desitjos, i a expressar els sentiments i les opinions, sense tenir en compte els altres, pensant tan sols en un mateix. Es pot mostrar aquesta conducta de maneres diverses, com ara amb agressions verbals, gestos i expressions no verbals o agressions físiques.
- c) **Conducta passiva:** Es caracteritza per una negació dels drets i interessos personals enfront dels interessos dels altres. La persona amb conducta passiva no s'atreveix a manifestar les opinions o els sentiments per por o per no molestar els altres.
- d) **Distorsió cognitiva:** Creences irracionals que comporten deformacions negatives de la realitat.

SEGONA PART (B2)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

1. Llegiu el text que hi ha a continuació i argumenteu quin tipus d'influència social exemplifica l'experiment d'Asch.

[2 punts]

L'experiment d'Asch

Salomon Asch va partir d'un grup de set estudiants. Sis d'aquests estudiants eren «còmplices» de l'experimentador, i el setè no sabia res de l'experiment. Es van col·locar dues cartolines sobre una taula: en una hi havia una única línia vertical, i en l'altra, tres (A, B, C), de longituds diferents. Els estudiants havien de determinar quina línia de la segona cartolina coincidia amb la línia de la primera. Era evident, a ull nu, que es tractava de la línia C. Però els sis estudiants còmplices, cadascun al seu torn, van escollir la B. Influenciat per aquestes respostes, el setè estudiant va acabar afirmant el mateix que els altres. En canvi, quan Asch va fer la mateixa prova en solitari, sense la pressió del grup, només un 1% es va equivocar.

Aquest experiment és un exemple de conformitat amb el grup; per conformitat amb el grup entenem l'adaptació de la conducta o de les creences dels individus a les normes del grup a causa de la pressió social, de manera que l'individu al final s'acaba comportant d'una manera diferent que quan està sol. Com a resultat de la conformitat amb la majoria es produeix el conformisme, l'actitud que adopten les persones quan accepten incondicionalment una norma dominant en la societat.

2. En la taula següent, a la columna de l'esquerra, hi ha descripcions de diferents tipus de lideratge. Marqueu amb una creu a quin tipus de lideratge (autoritari, democràtic o liberal o *laissez-faire*) correspon cada descripció.

[2 punts: 0,4 punts per cada correspondència]

<i>Descripcions de tipus de lideratge</i>	<i>Lideratge autoritari</i>	<i>Lideratge democràtic</i>	<i>Lideratge liberal o laissez-faire</i>
Líder que no és directiu en tots els àmbits. La seva manera de dirigir és no dirigir. Deixa llibertat al grup			X
Líder escollit o designat. Pren tot sol les decisions. No admet discussió	X		
Líder que facilita i organitza el treball col·lectiu. Ajuda el grup a percebre els processos i les seves causes i motivacions. Comparteix la responsabilitat amb el grup		X	
Líder que no és directiu pel que fa al contingut, però sí en el procediment per aconseguir l'objectiu assenyalat		X	
El grup està complagut amb el seu lideratge, però la productivitat és escassa o nul·la			X

3. Definiu els termes que hi ha a continuació:

[2 punts: 0,5 punts per cada definició]

- a) Estratificació social: Divisió de la societat en grups definits segons els recursos econòmics, el poder o el prestigi. Segons l'estratificació que presenten, les societats es poden classificar en igualitàries, de rangs o de classes o castes.**
- b) Societat igualitària: Organització social no basada en l'economia. En aquesta societat hi ha tantes posicions de categoria o de poder social com persones que les poden ocupar. Les posicions de prestigi no són hereditàries. En els seus grups hi domina la tendència a compartir.**
- c) Societat de rangs: Societat estratificada en grups socials amb un accés desigual al prestigi o l'estatus, però amb un accés igual pel que fa als recursos econòmics o al poder. El poder és hereditari.**
- d) Societat de classes o castes: Societat formada per grups (classes o castes) que tenen un accés diferent tant al poder i al prestigi com als recursos econòmics. Les persones que són de la mateixa classe social o casta tenen les mateixes oportunitats d'obtenir recursos econòmics, poder i prestigi.**

4. Relacioneu cada autor amb les seves aportacions teòriques. Empleneu les caselles buides de la taula de la dreta amb el número de l'autor corresponent.

[2 punts]

1. Auguste Comte	3	Anomia
	5	Teoria crítica
2. Karl Marx	1	Llei dels tres estats
	2	Concepte de classe social, lluita de classes i revolució
3. Émile Durkheim	5	Anàlisi crítica de les societats postindustrials
	3	Classificació de les societats en tradicionals i modernes
4. Max Weber	2	Materialisme històric
	4	Influència de les idees, les creences i els valors en les societats
5. Max Horkheimer	4	Concepte de racionalització
	1	Estudi de fenòmens observables

5. Responen a les qüestions següents:

[2 punts: 0,5 punts per cada apartat]

- a) Esmenteu DOS factors del canvi social.

Factor demogràfic, factor tècnic, factor econòmic, factor cultural, factor ideològic.

- b) Esmenteu DOS beneficis potencials de la globalització.

Més eficàcia del mercat, augment de la competència, disminució del poder monopolístic, millora de les comunicacions i la cooperació internacional, millor aprofitament dels recursos, impuls al desenvolupament científicotecnològic, més possibilitat d'afrontar les fluctuacions de les economies nacionals, facilitació d'entrada de qualsevol empresa en qualsevol mercat.

- c) Esmenteu DOS agents socialitzadors.

Família, escola, parents pròxims, companys, colla d'amics, mitjans de comunicació...

- d) Esmenteu DOS trets culturals.

Posar arracades a les nenes quan neixen, menjar pa amb tomàquet, celebrar una festa (*Halloween*, Nadal...), beure cava, ballar sardanes, portar texans...

Institut
d'Estudis
Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés